

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/178/2019
Identifikačné číslo spisu: 7713212300
Dátum vydania rozhodnutia: 18.10.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Milan Lalík
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:7713212300.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci manželov G.. G. R.Č., bývajúceho v G., E. U. XXXX/X, zastúpeného advokátskou kanceláriou ŠKODA LEGAL s. r. o., so sídlom v Bratislave, Jarabinková 17563/2C, IČO: 47 244 259, a G.. E. R., bývajúcej v G., E. U. XXXX/X, zastúpenej JUDr. Slavomírom Kučmášom, advokátom v Michalovciach, Plynárenská 1, o rozvod manželstva a určenie výživného na čas po rozvode t. č. plnoletej L. K. R., narodenej XX. C. XXXX, bývajúcej v G., E. U. XXXX/X, zastúpenej JUDr. Slavomírom Kučmášom, advokátom v Michalovciach, Plynárenská 1, vedenej na Okresnom súde Trebišov pod sp. zn. 8 P 265/2013, o dovolaní matky a plnoletej dcéry proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 28. februára 2018 sp. zn. 8 Co 54/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trebišov v poradí druhým rozsudkom z 24. mája 2017 č. k. 8 P 265/2013-597 uložil otcovi povinnosť platiť na výživu maloletej dcéry L. K. R. mesačne sumu 400,- eur, počnúc od 20. mája 2015 k rukám matky, vždy do 25. dňa toho-ktorého mesiaca vopred a povinnosť uhradiť dlžné výživné za obdobie od 20. mája 2015 do 31. mája 2017 v sume 5 000,- eur k rukám matky do 30 od právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení svojho rozhodnutia vo vzťahu k výroku o bežnom výživnom uviedol, že na základe vykonaného dokazovania suma výživného vo výške 400,- eur mesačne plne zodpovedná zisteným majetkovým pomerom, zárobným možnostiam a schopnostiam otca, ako aj odôvodneným potrebám maloletej a priemerným mesačným nákladom na jej výživu.

2. Krajský súd v Košiciach na odvolanie matky rozsudkom z 28. februára 2018 sp. zn. 8 Co 54/2018 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o bežnom výživnom zmenil tak, že uložil otcovi povinnosť platiť na výživu t. č. už plnoletej dcéry L. K. R. sumu 500,- eur mesačne k rukám matky vždy do 15. dňa mesiaca vopred počnúc právoplatnosťou výroku o rozvode manželstva, vo výroku o dlžnom výživnom zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a návrh vo zvyšnej časti, v ktorej žiadala súd určiť výživné vo výške 1 000,- eur mesačne, zamietol. Konštatoval, že

súd prvej inštancie správne a dostatočne zistil skutkový stav, avšak vzhľadom na zistené schopnosti, možnosti a majetkové pomery otca a s prihliadnutím na odôvodnené potreby t. č. už plnoletej dcéry, ktorá medzičasom nastúpila na vysokoškolské štúdium, je adekvátne určiť výživné vo výške 500,- eur mesačne. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že otec je vzhľadom na činnosť, ktorú vykonáva, schopný dosahovať podstatne vyšší mesačný zárobok, aký v konaní preukázal, preto bolo v danej veci pri určení rozsahu jeho vyživovacej povinnosti v zmysle § 75 ods. 1 zákona o rodine uprednostniť princíp potenciality príjmu pred princípom fakticity a uvedenú skutočnosť zohľadniť.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala matka a plnoletá dcéra dovolanie, ktorého prípustnosť a dôvodnosť vyvodzovali z ustanovení § 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. Podľa ich názoru im nesprávnym procesným postupom odvolacieho súdu bolo znemožnené uskutočňovanie im patriacich procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, a to tým, že odvolací súd vo veci doplnil dokazovanie predloženými listinami, avšak rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania, a tiež tým, že odôvodnenie jeho rozhodnutia je nedostatočné a nepreskúmateľné, pretože nie je z neho zrejmé, z akého dôvodu odvolací súd považoval práve sumu 500,- eur mesačne za primeranú a dostatočnú, a nevysporiadal sa s namietanou skutočnosťou, že príjmy otca sa každým rokom zvyšujú. Ďalej namietali, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, pretože nesprávne právne posúdil doteraz zistený skutkový stav a nesprávne vyhodnotil schopnosti, možnosti a majetkové pomery otca vo vzájomnej súvislosti s odôvodnenými potrebami plnoletej dcéry, čím sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, a to rozhodnutiami sp. zn. 3 Cdo 236/2018, R 2/1985 a „rozsudkom Najvyššieho súdu ČSSR z 13.12.1989“. Navrhli, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Otec sa k dovolaniu matky a plnoletej dcéry nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) účastníci konania, v ktorých neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), zastúpení advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C.s.p.) skúmal, či sú dané procesné predpoklady pre to, aby uskutočnil meritórny dovolací prieskum napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že dovolanie matky a plnoletej dcéry treba odmietnuť.

6. Podľa ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

8. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

9. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 C.s.p. nie je významný subjektívny

názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil chyby vymenovanej v tomto ustanovení, ale rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

10. Matka a plnoletá dcéra v dovolaní vytykajú, že k procesnej vade v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. došlo tým, že hoci odvolací súd vykonal doplnenie dokazovania, rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania. Poukázali, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že sa oboznámil s vyjadrením otca k odvolaniu matky, ktorého prílohou bolo listinných dôkazov, a to vyjadrenie otcovho brata k vzťahu otca a jeho dcéry a vyjadrenia lekárov o absolvovaní viacerých vyšetrení, počas ktorých mal otec maloletú dcéru sprevádzať. Skutočnosť, že sa s týmito listinami odvolací súd oboznámil, dovolateľky považujú za doplnenie dokazovania, a preto podľa ich názoru bolo povinnosťou odvolacieho súdu na prejednanie odvolania nariadiť pojednávanie.

11. Civilný mimosporový poriadok ukladá súdu povinnosť postupovať v konaniach podľa tohto zákona v súčinnosti s účastníkmi konania tak, aby zistil skutočný stav veci. Súd je povinný za účelom zistenia skutočného stavu veci vykonať všetky potrebné dôkazy, aj keď ich účastníci konania nenavrhlí (čl. 6 C.m.p.). Tieto princípy sa uplatnia aj v odvolacom konaní. V zmysle § 68 C.m.p. odvolací súd sám dokazovanie zopakuje alebo doplní, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci. V tomto prípade bude potrebné, aby odvolací súd nariadil na prejednanie veci pojednávanie (porov. § 385 ods. 1 C.s.p.), pretože podmienenie zmeny skutkových záverov súdu prvej inštancie opakovaním alebo vykonaním nových dôkazov vyplýva zo zásady priamosti a ústnosti civilného procesu.

12. V prejednávannej veci však dovolací súd zastáva názor, že odvolacím súdom dokazovanie doplnené nebolo, a preto nebolo potrebné, aby na prejednanie odvolania nariadil pojednávanie. Uvedené listiny boli ako prílohy k vyjadreniu otca k odvolaniu založené do spisu, a tak odvolací súd musel mať o nich vedomosť, avšak išlo o dokumenty, ktoré neboli podstatné pre rozhodnutie o vyživovacej povinnosti otca k t. č. už plnoletej dcére a nemohli mať a ani nemali vplyv na určenie výšky výživného, pretože sa týkajú len spôsobu výkonu osobnej starostlivosti otca o ňu. Bezvýznamnosť týchto listín a skutočnosť, ktoré majú preukázať, pre rozhodnutie o výživnom vyplýva aj z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorý ich vôbec nespomína, ale naopak uvádza, že súd prvej inštancie riadne zistil skutkový stav, o správnosti a dostatočnosti ktorého odvolací súd nemá pochybnosti. Z uvedeného teda vyplýva, že je namieste záver, že v prejednávannej veci odvolací súd nemal dôvod na prejednanie odvolania nariadiť pojednávanie, a preto rozhodnutie o veci bez nariadenia pojednávania je postupom, ktorý plne zodpovedá zákonu (§ 385 ods. 1 C.s.p.). Postupom odvolacieho súdu, ktorý sa nepriechil zákonu, nemohlo dôjsť k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces, a preto dovolateľky uvedenú námietku v dovolaní vytykajú neopodstatnene.

13. Pokiaľ dovolateľky namietajú, že rozhodnutie odvolacieho súdu nie je dostatočne odôvodnené, v súvislosti s touto dovolacou námietkou je potrebné uviesť, že princípu práva na spravodlivý proces zodpovedá právo účastníka na určitú kvalitu súdneho rozhodnutia a povinnosť súdu svoje rozhodnutie riadne odôvodniť. Súd sa teda musí zaoberať účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, 4 Cdo 34/2018, 4 Cdo 3/2019, 5 Cdo 57/2019, 8 Cdo 152/2018 a pod.).

14. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. V danom prípade treba zdôrazniť, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s rozsudkom súdu prvej inštancie vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Na uvedenom skutočnosť, že odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie, sama osebe nemôže nič zmeniť, pretože rozhodnutia súdov oboch nižších inštancií vychádzajú z totožného skutkového a právneho základu. Súd prvej inštancie detailne popísal obsah všetkých dôkazov vykonaných v konaní, a následne ich jednotlivo a vo vzájomných súvislostiach podrobil komplexnému hodnoteniu. Odvolací súd ním zistený skutkový stav nijako nespochybnil, avšak

vo vzťahu k právnemu posúdeniu uviedol, že za daných okolností je odôvodnené určiť výživné vo vyššej výške, ako ho určil súd prvej inštancie, a to z poukazom na zvýraznenie prednosti princípu potenciality príjmu povinného rodiča pred princípom fakticity, ktorý je vzhľadom na zistené schopnosti, možnosti a majetkové pomery otca dôvodné uplatniť vo vyššej miere, a s ohľadom na skutočnosť, že zmena pomerov nastala na strane t. č. už plnoletej dcéry, ktorá medzičasom nastúpila na štúdium na vysokej škole, ktorá sa nachádza mimo miesta jej bydliska. Konkrétne vyjadrenie rozsahu vyživovacej povinnosti (určenie výšky výživného) sa zakladá výlučne na úvahe súdu, preto pokiaľ odvolací súd po zhrnutí podstatných skutkových tvrdení a právnej argumentácie účastníkov uviedol, z akých skutočností vychádzal a ako ich vyhodnotil a akú výšku v kontexte na tieto skutkové zistenia považoval za odôvodnenú (t. j. aké právne závery so zreteľom na zistený skutkový stav prijal), odôvodnenie jeho rozhodnutia spĺňa požiadavky kladené spravodlivé súdne konanie a plne zodpovedá ustanoveniu § 393 C.s.p. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ C.s.p. nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľiek. Takisto samotná skutočnosť, že dovolateľky so závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí odvolacieho súdu nesúhlasia a nestotožňujú sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ C.s.p., pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami, resp. s jeho právnymi názormi (I. ÚS 50/04), ani právo, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04).

17. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že matka a t. č. plnoletá dcéra neopodstatnene namietajú, že odvolací súd konanie zaťažil vadou v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. Prípustnosť ich dovolania z tohto ustanovenia nevyplýva, a preto ho treba v tejto časti ako procesne neprípustné odmietnuť (§ 447 písm. c/ C.s.p.).

18. Matka a plnoletá dcéra prípustnosť svojho dovolania vyvodzovali zároveň z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., podľa ktorého dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu.

19. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.). Dovolač dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.).

20. Podľa názoru dovolateľiek odvolací súd vec nesprávne právne posúdil, pretože nesprávne vyhodnotil schopnosti, možnosti a majetkové pomery otca vo vzájomnej súvislosti s odôvodnenými potrebami medzičasom plnoletej dcéry, a tým sa odklonil od rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 236/2018, R 2/1985 a „rozhodnutia Najvyššieho súdu ČSSR z 13. decembra 1989“ (ktorým podľa zistenia dovolacieho súdu zrejme je rozhodnutie sp. zn. Cpjf 85/89 publikované ako R 30/1990).

21. Ak dovolateľ odôvodnil prípustnosť dovolania odklonom od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., potom je povinný v dovolaní výslovne uviesť právne posúdenie odvolacieho súdu, ktoré považuje za nesprávne, konkretizovať, ako mal odvolací súd právnu otázku správne vyriešiť a zároveň musí špecifikovať ustálenú rozhodovaciu prax odvolacieho súdu, od ktorej sa mal podľa jeho názoru odvolací súd pri svojom rozhodovaní odkloniť (R 83/2018). Sama polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.

22. V danom prípade dovolateľky, zastúpené kvalifikovaným právnym zástupcom, pri vymedzení dovolacieho dôvodu v zmysle tohto ustanovenia uvedeným spôsobom nepostupovali. Dovolačky vôbec nekonkretizovali právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorý sa

mal pri jej riešení odkloniť od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ani neuviedli právne posúdenie veci, ktoré pokladajú za nesprávne, a v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Len strohé konštatovanie nesprávnosti právneho posúdenia veci a odkaz na rozhodovaciu prax dovolacieho súdu bez väzby na dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. Napokon, ak dovolateľky spochybňovali riešenie otázky týkajúcej sa správnosti vyhodnotenia schopností, možností a majetkových pomerov otca a odôvodnených potrieb t. č. plnoletej dcéry, táto otázka je otázkou skutkovou, a nie právnou. Pokiaľ v dovolaní vymedzená otázka predstavuje otázku skutkovú, nie je splnená zákonná podmienka prípustnosti dovolania uvedená v ustanovení § 421 ods. 1 C.s.p. a takúto otázku nie je dovolací súd oprávnený vo svojom rozhodnutí riešiť.

23. Vymedzenie dovolacieho dôvodu nesprávneho právneho posúdenia, aké matka a plnoletá dcéra predkladajú vo svojom dovolaní a aké z obsahu ich dovolania možno vyvodiť, nezodpovedá spôsobu vymedzenia v zmysle § 431 až § 435 C.s.p. Absenciu takej náležitosti považuje Civilný sporový poriadok za dôvod pre odmietnutie dovolania (§ 447 písm. f/ C.s.p.).

24. Z vyššie uvedených dôvodov dovolací súd odmietol dovolanie matky a plnoletej dcéry, a to v časti namietajúcej vadu zmätočnosti (§ 420 písm. f/ C.s.p.) ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, podľa ustanovenia § 447 písm. c/ C.s.p. a vo zvyšnej časti, namietajúcej odklon odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ako procesne neprípustné podľa ustanovenia § 447 písm. f/ C.s.p.

25. Rozhodnutie o trovách dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta C.s.p.).

26. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.